

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Quale peccatum sit violare votum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

modò timore damnationis, aliàs non facturus. hoc modo opus non est melius, quia ex timore feruili; tamen non est malum; quia talis timor ex virtute fidei & spei excitatur. affectus tamen ille, qui comitatur opus, Nollem seruare votum, nisi metuerem damnari, est peccatum; quia est affectus & amor eius, quod per se malum est, & contemptus iustitiæ & rectitudinis: imò continet implicitè quemdam contemptum Dei, & diuinæ amicitiae: secùs de illo affectu, Nollem facere nisi omisso esset peccatum, vel displiceret Deo.

56 *Obiectio.* Dices, Melius est aliquid donare gratis, quàm ex obligatione; ergo melius est facere sine voto.

Resp. Respondeo Primò, Si illa obligatio orta sit ex liberali promissione; quod ex ea datur, etiam gratis datur: non enim obligatio, quæ nascitur ex promissione liberali, repugnat liberalitati; sed est eius effectus.

Secundò, Et si hominibus gratius sit ut aliquid ipsis detur gratis, quàm ut detur ex obligatione; (quia cum gratis accipiunt, videntur aliquid lucrari) Deo tamen non est semper gratius: quia non querit lucrum ex operibus nostris: sed id semper est ei gratius, quod ex pluribus vel melioribus affectibus procedit.

DYBITATIO IX.

Quale peccatum sit violare votum.

D. Thomas art. 3.

57 *Potest esse veniale ratione paruitatis materiae, & defectu considerationis.* **R**espond. Ex genere suo esse peccatum mortale; quia est contra reuerentiam Deo debitam, & notabilem quemdam contemptum & vilipensionem Dei continere videtur: sicut qui fidem homini datam violat, censetur illum parui aestimare. si enim illum magni aestimaret, commoueretur ipsius reuerentiâ, ne fidem ipsi datam ausit fallere. fieri tamen potest ut ex paruitate materiae, vel defectu animaduersionis sit veniale, sicut in ceteris peccatorum generibus accidit: ut si vouisti recitare Psalterium, & omittas paucos versiculos: & in hoc consentiunt DD.

Sed difficultas est Primò, Vtrum violatio voti sit aliquando venialis ratione tenuitatis materiae, quando totum violatur. ut si voueris Salutationem Anglicam, & postea omittas. Caietan. qu. 89. de iuramento art. 7. & Angelus, Votum 3. §. vltimo, existimant semper esse mortale, quando id, quod omittitur, est tota materia voti vel iuramenti.

58 *Sit tota materia sit tenuis.* Sed etiam hæc sententia sit probabilis, Contrarium tamen est probabilius, nempe esse solum veniale, quando materia est valde exigua. Ita plerique recentiores hoc tempore, Nauarrus cap. 12. num. 40. Sotus lib. 8. qu. 1. art. 7. vbi acriter hoc tuetur. Probatur Primò, Quia etiam bona cogitatio, breuisque precatio sit res magni meriti; tamen ad vouendum, & inter ea quæ voueri solent, censetur humano more materia parua. Secundò, Quia inter ea quæ homini debentur ex iustitia, datur materia magna & parua; cur non etiam inter ea, quæ debita Deo? Tertio, In ceteris peccatis contra virtutes, quæ non versantur immediate circa Deum, inuenitur materia magna & parua; est enim superfluitio magna & parua, omittio orationis magna & parua: item in decimis &

oblationibus, fraudatio magna & parua, in voluptatibus prohibitis, magna & parua. cur non etiam in peccatis contra votum? Idem censendum de iuramento promissorio, ut quidam volunt. de quo infra cap. 42. dubit. 5.

Dices Primò, Nihil, quod ad Dei honorem pertinet, censendum est parui momenti, cum vitam æternam promeretur: ergo ratione paruitatis materiae non excusatur. *Obiectio 1.*

Respons. Respond. Et si non sit absolute parui momenti respectu meriti, tamen ad vouendum, (id est, in ordine ad votum, & honorem Dei) paruum censetur. alioquin etiam mortale esset omittere aliquot versiculos, dum sunt pars materiae votæ: nam recitatio illorum tamquam partis materiae, est tam meritoria, quàm recitatio illorum ut sunt tota materia; nec minus Deum honorat, si pari affectu fiat.

Dices Secundò, Quando versiculi illi sunt pars materiae, si omittantur, nondum violatur votum quod per se primò respicit totam materiam; (v. g. cum vouisti legere Psalterium) sed tantummodo cum quadam imperfectione soluitur: dum autem sunt tota materia, violatur totum votum: ergo est dispar ratio; nam totius voti violatio videtur esse magna irreuerentia. *Obiectio 2.*

Respons. Respond. Non esse disparitatem notabilem. id enim omittere istos versiculos est veniale, quia violatur votum in re parua, siue illa res parua sit tota materia, siue pars; hoc enim non facit illam strictiori obligatione deberi. Confirmatur, quia si quis promiserit decem, & nò soluat nisi nouem, violat promissum in vno, & hæc violatio censetur esse in re parua; cur non etiam censetur esse parua si non soluat, quando tantum illud vnum promiserat? Nec refert quòd ille dicatur soluere votum, hic verò nullo modo: quia ille ita soluit, ut etiam ex parte violet, quæ pars tanti est, quanti tota materia alterius. Nec obstat quòd illa pars non fuerit per se primò vota; quia sufficit illam verè votam esse in toto. parum enim interest an aliquid sit promissum per se & solitariè, an cum multis aliis: quia non idèd plus vel minus est debitum, ut ex communi hominum sensu constat.

Dices Tertio, Mendacium de peccato veniali, si sit tota materia confessionis, est peccatum mortale; non autem si solum sit pars materiae, ut communiter DD. docent: ergo similiter quando aliquid est tota materia voti, si violetur, erit peccatum mortale. *Obiectio 3. Mendacium de peccato veniali in confessione.*

Respons. Respond. Esse disparem rationem. Idèd enim tale mendacium est peccatum mortiferum, quando est tota materia confessionis, quia reddit irritum Sacramentum, quod est peculiare opus sacerdotij Christi, ab illo singularem sanctitatem habens. votum autem non est functio sacerdotij Christi, nec vllam sanctitatem habet, nisi à vouente, nec redditur irritum, cum iam præterierit; sed solum agitur contra obligationem eius remanentem; idque solum in re parua.

Dices Quarto, Lege diuina tenemur solue- *Obiectio 4.* re vota: sed violatio legis diuinæ est peccatum mortale.

Respons. Respondeo, Violatio legis diuinæ in re magna est peccatum mortale, non autem in re parua: nam lex diuina præcipit nihil furari, nihil, quod proximi sit, concupiscere; tamen contrarium facere in re parua, non est peccatum mortale. *Violatio legis diuinæ in re parua.*

Secun-

Exiguum
opus si fre-
quentian-
dum.

Secundò difficultas est, cum quis vouit aliquid minutum singulis diebus faciendum, Vtrum sit peccatum mortiferum, illud per vnum vel plures dies omittere?

Si obliga-
tio sit diei
annexa.

Resp. breuiter, & Dico Primò, Si ita intendat se obligare in singulos dies, vt obligatio sit diei affixa, & vnà cum die expiret, non erit peccatum mortiferum, etiã si per plures dies omittat; sed erunt tot peccata venialia, quot erunt omissiones, seu dies quibus omittit: vt si vouerit singulis diebus Sabbati in honorem B. Virginis recitare Salue Regina, vel Aue maris stella. Ratio est, Quia cum obligatio non continetur, sed euanelcat quotidie, non accumulatur quoque obiecta parua ad constituendum vnum magnum, sed manent diuisa, sicut & obligationes. itaq; cum nunquam sit obligatio ad obiectum magnum, nunquam omissio erit peccatum mortale. Confit. Quia in huiusmodi votis non est vna aliqua obligatio respiciens materiam magnam, sed sunt plurimæ obligationes distinctæ respicientes distinctas materias paruas. Nam perinde se habent ac si quis singulis diebus faceret nouum votum de recitanda prece illo dumtaxat die: quo casu violatio plurium dierum non efficeret peccatum mortale, sed totidem venialia. Colligitur hæc doctrina ex Soto lib. 7. de Iustit. qu. 2. art. 1. dub. 2.

61
Si non sit
annexa
diei.

Dico Secundò, Si ita se quis obliget in singulos dies vt obligatio non sit diei affixa, nec expiret cum die, sed continuetur; erit peccatum mortiferum, complures dies omittere. Vt si voueas quotidie dare aelem in elemosynam, si omittas per plurimos dies, accumulatur debitum, sitque materia notabilis, ac proinde erit peccatum mortale non soluere. Similiter si vouisti recitare quotidie Orationem Dominicam, aut Hymnum Veni creator, non affigens orationem diei, si diu omittas, crescit debitum, sitque notabile: quare erit peccatum mortiferum illud non soluere, aut vna volitione per multos dies talia minuta debita velle omittere. Idem dicendum quando alicui imponitur in penitentiam, vt per mensem recitet quotidie Psalmum Miserere. non enim obligatio affigitur diei tamquam proprius illius cultus (nisi aliud intendat Confessarius) sed diuiditur onus in plures dies, & singuli dies præfigurantur tamquam termini, vltra quos non sit executio differenda. Vnde si omitatur, non ideo euanelcit obligatio.

Porro in istis & similibus casibus non solum est peccatum, velle per plurimos dies minuta & quotidiana illa omittere, aut omittere soluere debitum cum excreuit; sed etiam omittere minutam precationem eo die quo hæc precatio cum reliquis omittis materiam magnam constituit, seu quo debitum esse notabile incipit. Exempli gratia, sint 20. precationes Dominicæ materia notabilis: omissio vigesima erit peccatum mortiferum; non per se quidem, sed vt coniuncta præcedentibus omissionibus subest vni volitioni libera, qua quis aduertens se etiam reliquarum debitorum, hoc torum negligit, & vult omittere: quia hæc vigesima precatio primùm complet quantitatem notabilem, circa quam sit obligatio sub peccato mortali: sicut vigesimus assis v. g. in materia furti, constituit quantitatem notabilem: vnde qui ante sensim accepit vsque ad octodecim vel nouemdecim, etsi non peccarit mortiferè, tamen accipiendo vigesimum voluntate retinendi

vnà cum ceteris, peccatum mortiferum admitter. Vide suprà lib. 2. cap. 12. dub. 3.

His adde, omnia peccata contra votum qua parte votum violant, esse eiusdem speciei, quia eiusdem rationis est irreuerentia & infidelitas erga Deum, siue in hac siue in illa materia fiat. Vnde qui vouit castitatem, si contingat illum fornicari, vel pollui, & confessus fuerit hoc peccatum, omiffa per obliuionem circumstantia voti, sufficit vt postea eidem vel alteri confessori explicet se votum in re graui violasse; vt multi DD. tradunt.

Mali-
tiam
violati-
onis
voti sunt
eiusdem
speciei.

DUBITATIO X.

Vtrum votum alterius possit alterum obstringere, vt parentis, filium, testatoris, heredem, decessoris, successorem.

VT respondeatur huic dubitationi, adhibenda est distinctio votorum in personale, reale, & mixtum; de qua sup. dub. 4. Qua posita,

Dico Primò, Si votum sit personale, non obligat nisi personam vouentis. tale est votum ieiunij, peregrinationis, militiae sacræ, ingrediendæ Religionis, & similia. Ratio est, Quia hæc vota solum sunt de actionibus personalibus, quæ à sola persona vouentis sunt exequendæ. hæc enim sola promittuntur, nulla autem res externa: ergo non pertinent ad personam heredis, itaque si huiusmodi votis nondum solutis vouens decefferit, non tenetur heres.

62
Vota perso-
nalia.

Sed difficultas est de parentibus, Vtrum illi voto suo non possint obligare filios. Videntur posse, nam multis Canonibus habetur, filium, qui à parente in infantia sua Monasterio dicatus fuerit, non posse, cum ad pubertatem venerit, egredi. Ita habetur 20. qu. 1. cap. 3. Monachum, ex Concilio Toletano 4. cap. 48. *Monachum aut paterna deuotio, aut propria professio facit. quidquid horum fuerit, alligatum tenebit. proinde bis ad mundum reuertendi intercludimus aditum, & omnes ad seculum interdicimus regressus.* Idem habetur expressè cap. Addidistis. 2. & cap. Quicumque. 4. & capit. Quem progenitores. 6. ibidem.

An paren-
tes obligent
filios.

Respond. Nec votum, nec oblationem patētis posse obligare filium impuberem ad Religionis ingressum, vel permanfionem in ea, nisi filius cum ad annos discretionis peruenerit, consenserit, & factum parentis ratum habuerit. Ita Glossa in cap. Addidistis, vbi sic ait: *Intelligas hæc tria capit. de illis, qui post aetatem adultam consensum accommodarunt.* vnde patet responsio ad prædictos Canones. & habetur expressè cap. Cum simus. 14. de Regularibus, quod est Cælestini III. & cap. 10. Illud autem. 20. q. 1. quod est Marcelli. Colligitur etiam cap. Puellæ. 8. & cap. Sicut. 9. ibidem. Confirmatur ex Concilio Trident. sess. 25. cap. 17. de Regularibus, vbi statuit vt professio virginum liberissima sit. & cap. 18. excommunicat eos, qui aliquo modo virgines vel alias feminas ad ingrediendum Monasterium, ad habitum, vel professionem cogunt, &c. Ratio est Primò, Quia nemo potest vouere aut promittere alteri, nisi quod habet in sua potestate: atqui arbitrium & actiones filij non sunt in potestate parentis. Vnde parens non potest aliud vouere, quam se curaturum vt educetur dum adhuc impuber est, in Monasterio; & quantum in se est inducturum ad Religionem ample-

63
Resp.